

4
ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՃՈՌԵԱՆՅ

№ 10

ՉՈՐՍ ԱՌԱԿՆԵՐ

Ո. ՄՈՐԱԼԵՆ ՈՒ ԳՈՐՏԸ
Բ. ՄՐՋԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՄՈՆԵՅՆԵՐԸ
Գ. ԺԱՄԱԿՈՉՆ ՈՒ ՈՒԻՏՇԵՒՈՐԸ
Գ. ԿԱՅԼՆ ՈՒ ԱՂԻԷՐԸ

Գ Ի Ն Ն Է 5 4 0 9.

391.99
Մ-87

ՈԼԷՔՍԱՆԴՐՈՊՕԼ
Տպարան Ա. Մ. Մալխասեանցի
1914

891.99
5-87

8 NOV 2011

խորհրդ. խմբագր. թիվ 2

այ.

ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՃՈՌԵԱՆՆՑ

№ 10

(9145)/24.

ՉՈՐՍ ԱՌԱԿՆԵՐ

Ա. ՄԱՐԱԼՆ ՈՒ ԳՈՐՏԸ
Բ. ՄՐՋԻԻՆՆԵՐՆ ՈՒ ՄՈՆԱԿՆԵՐԸ
Գ. ԺԱՄԱԿՈՉՆ ՈՒ ՈՒՄՏԱՒՈՐԸ
Դ. ԳԱՅԼՆ ՈՒ ԱՂԻՆՍԸ

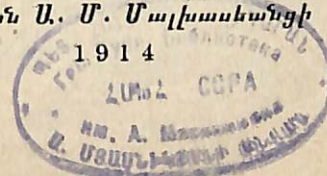
105
3/266

3397

ԳՐԱՆԻ Է Ծ ԿՈՊ.

ԱԼԷԿՍԱՆԻ ԴՐՈՊՈԼ
Տպարան Ա. Մ. Մալխասեանցի

Արտատպւած «ԱզԲԻԻ» ամսագրից.

I.

ՄԱՐԱԼՆ ՈՒ ԳՈՐՏԸ.

Գետի ափին, ընկած մենակ,
Մի մարալ էր բառանչում.
Ձուր էր ծրծում անկուշտ, անվերջ
Ու տընքալով հառաչում:

Վերք էր ստացել էն մարալը
Չար որսորդի գընդակից,
Խոր էր վերքը խեղճ մարալի
Ցաւին չըկար ցաւակից:

Սակայն յանկարծ, այդ իսկ ժամին,
Մի գորտ կանգնեց գետափին
Ու հարցըրեց, անդուր ձայնով
Էն վիրաւոր մարալին. —

— «Այ՛, իմ մարալ, ինչո՞ւ այդպէս
 Խոր ես հեռում, հառաչում,
 Այ՛ ես քաշում դու անդադար
 Ու անխընայ քեզ տանջում»:

— «Վէրք եմ ստացել, իմ բարեկամ,
 Չար որսորդի գընդակից,
 Վէրքըս խորն է, անբուժելի
 Հանգիստ չունիմ իր ցաւից»:

— «Այ՛, չըզիտեմ ի՞նչ են ուզում
 Չար մարդիկը մեզանից,
 Նորից խօսեց տըգեղ, անգուր
 Ճահճի արքան կարեկից—

«Որ շարունակ հալածում են
 Քեզ պէս սիրուն մարալին,
 Որ գիշեր զօր չարշարում են
 Ինձ պէս չըբնաղ ջէյրանին»:

Այս խօսքերը երբ որ լըսեց
 Վէրքից տանջւող մարալը,
 Աւելի խոր հառաչ հանեց
 Շարունակեց տընքալը:

— «Ո՛վ տըգեղ գորա, նա բառանչեց —
 Քո խօսքերը թիւնալի
 Ինձ աւելի խոր խոցեցին,
 Քան գընդակը որսորդի»...

Դո՛ւ, խեղճ մարալ, ի՞նչպէս չայլուի
 Հըպարա սիրտըդ խոր ցաւից,
 Ի՞նչպէս կըրնաս չըհառաչել
 Սրտի խոցոտ խորքերից,

Երբ մեծամիտ, չընչին մի գորա
 Իր խօսքերով անհեթեթ,
 Յանդըգնում է անմիտ կերպով՝
 Հաւասարւել քեզի հետ...

ՄՐՋԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՄՈԾԱԿՆԵՐԸ.

- Ջրմրան մի օր, կէս գիշերին,
Մոծակների մի քարւան,
Մեր ժըրաջան մըջիւնների
Դուռ երթըկից ներս թափւան:
— «Մեզ տեղ տըւէք, ու պահեցէք
Եւ բան տըւէք ուտելու,
Մենք եկել ենք ձեր տըներում
Ողջ ձըմեռը կենալու»:
Մեր ջանասէր մըջիւնների
Թէկ դուռը միշտ էր բաց,
Բայց այս անգամ, նեղանալով՝
Հարցրին նրանց զարմացած:
— «Իսկ դուք ի՞նչպէս, ի՞նչ էք շինել
Ողջ ամառը շարունակ,
Որ գալիս էք բեռ դառնալու
Այսպէս ձըմեռ ժամանակ»:

— «Պարապ չէինք, առիւծ արքան
Մեզ կանչել էր իրան մօտ,
Մենք երգեցինք, թըմբուկ զարկինք
Ողջ ամառը նըրա մօտ»:
Ճարը կըտրած մըջիւնները
Իրանց թիքէն կիսեցին,
Ջրիակեր մոծակներին
Մինչև գարուն պահեցին:

Եկան նաև երկրորդ տարին
Մոծակները ձրիակեր,
Այս անգամ էլ մըջիւնները
Կերակրեցին ողջ ձըմեռ:

Երրորդ տարին, ձըմրան մըտին
Նորից եկան հիւրերը,
Ու սկսեցին պինդ-պինդ թակել
Մըջիւնների դըռները:
Ոտքի ելան ամեն կողմից
Տան տէրերը հիւրասէր,

Եւ վագեցին ու բաց արին
 Մեծ ու փոքր դարբասներ:
 Բայց ի՞նչ տեսնեն այն խեղճերը,
 Իրանց անկոչ հիւրերին,
 Որոնց նըրանք երկու ձմեռ՝
 Իրանց տան մէջ պահեցին...
 Բայց այս անգամ մըջիւնները
 էլ չուզեցան լուռ մընալ,
 Ու աներես մոծակների
 Խըղճուկ գերին միշտ դառնալ.
 Ուստի նըրանք ձայն բարձրացրին
 — «Ո՞ւր էք գալիս, մոծակներ,
 Մենք չենք կարող պահել ձեզ պէս
 Չար միջատներ ձրիակեր.
 Եւ մի՞թէ մենք պարտական ենք
 Միշտ կերակրել ձեզ ձըրի,
 Ու բըրտինքով վաստակածը
 Ձեզ հետ հաւսար կէս անի»:
 — «Ի՞նչպէս ինչի, մի՞թէ չգիտէք —
 Մոծակները գոռացին,

Եւ ծանր ու մեծ, տան վերևում
 Առանց կանչել բազմեցին.
 «Մի՞թէ չգիտէք, որ առիւծը
 Մեր բոլորի տէր արքան,
 Ողջ աշխարհին արձակել է
 Մի նոր, անեղ հըրաման,
 Որ մենք նըրա պալատներում
 Միշտ առանց վարձ պիտ երգենք,
 Իսկ դուք մեզի, առանց փողի,
 Ամեն ձմեռ կերակրէք»...

Խեղճ մըջիւններ, դուք չէք մենակ
 Այդ փորձանքին ենթակայ,
 Կեանքն է այդպէս — մէկն աշխատի,
 Միուսն ուտէ ու խընդայ...

III.

ԺԱՄԱԿՈՉՆ ՈՒ ՈՒՆՏԱՒՈՐԸ.

I.

Օրւան մէկը, կեռ պոչ շունը
 Իր տիրոջից նեղացած,
 Մըտքում գըրեց տանից փախչել
 Այդ ու հացը մոռացած:
 Բայց արի տես՝ ընկեր գըտաւ
 Մեր շատախօս աքլորին,
 Դրին, վերցրին, խօսք մէկ արին,
 Ճամբայ ընկան միասին:
 Բայց թէ ի՞նչ էր արել տէրը
 Էնչալ շանն ու աքլորին,
 Ո՛չ հարցընող նըրանց եղաւ,
 Ոչ էլ նըրանք պատմեցին:
 Գիւղի կըշտին խորհուրդ արին,
 Ու խօսք տըւին իրարու

II.

Առանց կանգնել, Մարայ վրայով
 Մինչև Հաբէշ հասնելու...

Քրտինք մըտած աքլոր ու շուն
 Սար ու ձորեր կըտրեցին,
 Իրիկնադէմ յոգնած, դադրած՝
 Մի վանքի մօտ կանգնեցին:
 —«Է՛հ, հերիք է, խնամի աքլոր,
 Խօսեց շունը բեղարած,
 Սրի քընենք, որ վաղ զարթնե՛ք՝
 Լուս ու մութը չըբացւած»:
 —«Լաւ ես ասում, քեռի Բողար,
 Էս օր արի շուտ քընինք,
 Թէ որ այսպէս ճամբայ երթանք,
 Վաղը Հալապ շուտ կանցնինք»:
 Էս խօսքի հետ աքլորն ելաւ
 Թառեց վանքի կըտուրին,
 Շունն էլ մեկնեց չորս թաթերը՝
 Վանքի դռան մեծ քարին:

III.

Ճամբորդները աչքը ծէզին
Գիշերն անցրին կիսաքուն,
Լուսադէմին արևորն ելաւ,
Կանչեց իրա կուկուրիկուն:
Որտեղից որտեղ, էդ չար ժամին
Ձէնը լըսեց մի աղւէս,
Հասաւ վանքին ու տեսաւ
Մեր արևորին սևերես:

— «Բարի լոյս քեզ, խնամի արևոր,
Աղւէսն սկսեց բըղաւել. —
Խընդրեմ ցած եկ ու դուռը բաց,
Վանքում կուգեմ աղօթել»:

— «Բարձր եկար, քաւոր աղւէս,
Աչքիս վերայ տեղ ունիս,
Գալըդ բարի, առտուն կանուխ
էս ռըզից ես դու գալիս:
Բայց խընդրում եմ, դըռան կըշտին
Մեր ժամկոչին տես, ասա,
Որ ըշտապի ու քեզ համար՝
Վանքի դռները շուտ բանալ»:

IV.

Ուխտաւորը ուրախ-ուրախ
Դէպի դուռը շիտկըւեց,
Բայց երբ յանկարծ շանը տեսաւ,
Ոտքերը տակը ծալեց:
Մեր Բողաբն էլ տեղից թըռաւ
Վըրայ հասաւ աղւէսին,
Պոչից բըռնեց, բուրդը հանեց,
Սև ուխտ բերեց իր գըլխին:
Շունչը կըտրած, կաղին տալով
Աղւէսն հազիւ աղատւած,
Արագ-արագ վազվըզելով
Ինքը իրան փընթփընթաց:

— «Ձէ, քանի էս վանքն էսպէս ժամկոչ
Իր դըռան մօտ կըպահի,
Աստուած վըկայ, նա իր օրում
էլ ուխտաւոր չի տեսնի»...

IV.

ԳԱՅԼՆ ՈՒ ԱՂԻԷՍԸ.

Մի օր շտապով ու հեքը կըտրած
 Մի փոքրիկ աղւէս վագում էր սարից,
 Որին երբ տեսաւ իր ծանօթ գայլը՝
 Կանչեց բարձրաձայն նրա յետեից.—

— «Այ բաւոր աղւէս, այդ ուր ես վագում,
 Մի դէպ ինձ նայիր, այ դու սեւերես,
 Մէկ բարով արա, կաց մի քիչ խօսինք,
 Տեսնինք աշխարհից ինչ նոր լուր ունես»:

— «Ի՞նչ պիտի լինի, գայլ աղնւափայլ,
 Միթէ չես լըսել մի նոր հըրաման,
 Որ ողջ աշխարհի անմեղ ուղտերին՝
 Անխնայ կերպով պայտ պիտի խփեն»:

Երբ այս խօսքերը խեղճ գայլը լըսեց
 Աղւէսի վերայ մի լաւ ծիծաղեց.—
 — «Բայց քեզ ի՞նչ, քաւոր, չէ որ դու ուղտ չես,
 Ուստի էլ ինչո՞ւ հոգս կանես այդպէս»:

— «Է՛հ, ի՞նչ ես խօսում, գայլ աղնւափայլ,
 Ո՞վ է հարցնողը թէ ի՞նչ է ծառադ,
 Մինչև հաստատեմ, թէ աղւէս եմ ես,
 Ինձ հազար անգամ պայտած կըտեսնես»...

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0351314

ՄԵՐ ՏՊԱԳՐԱԾ ԱՅԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1. Բանաստեղծութիւններ	25
2. Վշտի աղբիւրից (մեն. հրատ.)	5
3. Տիգրանի կալանաւորը	15
4. Սրտի վէրքեր	10
5. Մամիկոնեան առիւծը	30
6. Հայրենի աւերակները	20
7. Մոլլա Նասր-էդ-դինի առակները	30
8. Դալի Քէշիշի առակները	20
9. Գայլը, աղւէսն ու էշը (առակ)	5
10. Չորս առակներ	5

Վաճառուում է Թիֆլիսի և գաւառական քաղաքների գրավաճառանոցներում և Աղէքսանդրապոլ՝ հեղինակի մօտ:

44775

891.99

U-87